VALTIONEUVOSTON OIKEUSKANSLERIN TILASTOT VUODELTA 2023

Helsinki 2024

Tehtävät ja toimenpiteet

Tasavallan presidentin ja valtioneuvoston virkatointen lainmukaisuuden valvonta

Valtioneuvoston yleisistunnot ja esittelyt tasavallan presidentille

Istunnot

Valtioneuvoston yleisistunto	69
Esittely tasavallan presidentille	32
Yhteensä	101

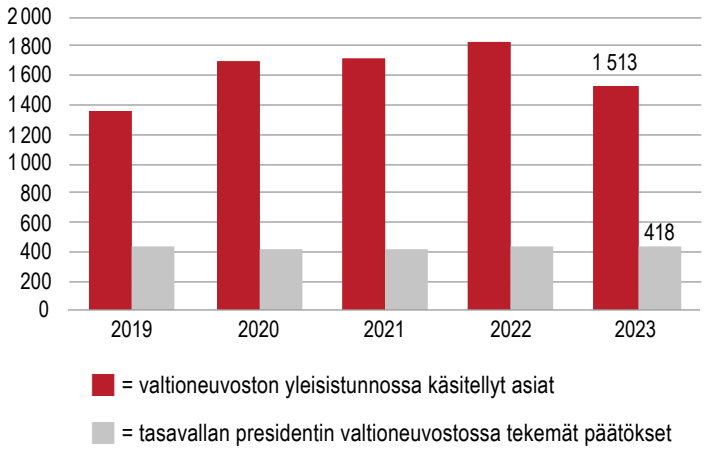
Käsitellyt asiat

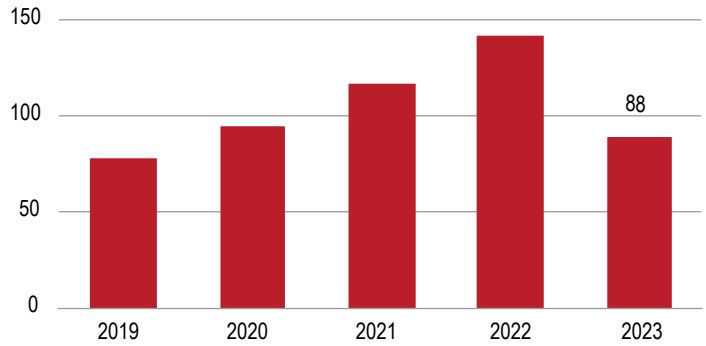
Valtioneuvoston yleisistunto	1 513
Esittely tasavallan presidentille	418
Yhteensä	1 931

Toimenpiteet

Oikeuskanslerin kannanotot[1]	24
Esittelyasiakirjojen korjauspyynnöt	344
• korjauspyyntöjen osuus istunnoissa käsitellyistä asioista	18 %
• oikeudellisten korjausten osuus korjauspyynnöistä	70 %

1 Oikeuskansleri antaa istunnoissa käsiteltävistä asioista perustuslain 108 §:n mukaisesti kannanottoja ministeriöiden pyynnöstä valmistelun aikana ja omasta aloitteestaan tarkastaessaan esittelyasiakirjoja. Julkisen vallan käytön kannalta merkittävät kannanotot kirjataan.

2 000
1 800
1 600
1 400
1 200
1 000
800
600
400
200
0
1 513
418
2019
2020
2021
2022
2023
= valtioneuvoston yleisistunnossa käsitellyt asiat
= tasavallan presidentin valtioneuvostossa tekemät päätökset

150
100
50
0
88
2019
2020
2021
2022
2023
= tasavallan presidentin, valtioneuvoston ja ministeriöiden lausunto- ja kannanottopyynnöt
(ei sisällä perustuslain 108 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tieto- ja lausuntopyyntöjä)

Säädösehdotusten laillisuusvalvonta

Ministeriöiden lausuntopyynnöt 88
- annetut lausunnot 36

Säädösehdotusten ennakkotarkastukset 11
Tarkastetut hallituksen esitykset 101
Tarkastetut valtioneuvoston asetukset 235
Eduskunnan valiokuntien kuulemispyynnöt 19

Kantelut

Valtioneuvostoa ja ministeriöitä koskevat ratkaisut 209

Viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien laillisuusvalvonta

Kantelut[2]

Vireille tulleet kantelut **1 668**

Suppeassa käsittelyssä päätetyt kantelut **400**
- päätetyt kantelut (ad acta)[3] 115
- tehtävienjakolain (330/2022) 3 §:ssä tarkoitettujen kantelu-asioiden siirrot oikeusasiamiehelle 285

Tarkempaan laillisuusvalvonnalliseen arviointiin otetut kantelut[4] **1 268**

Kantelut koskivat seuraavia viranomaisia tai asiaryhmiä (yksi kantelu voi koskea useaa asiaryhmää)
- valtioneuvosto tai ministeriö 191
- ulkoministeriön hallinnonala 7
- oikeusministeriön hallinnonala 57
- yleinen tuomioistuin 178
- hallintotuomioistuin 31
- erityistuomioistuin 3
- syyttäjä 50
- ulosotto 55
- asianajaja, julkinen oikeusavustaja, valvontalautakunta 56
- luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, oikeudenkäyntiavustaja-lautakunta 3
- sisäministeriön hallinnonala 10
- poliisi 180
- ulkomaalaisasiat 17
- puolustusministeriön hallinnonala 1

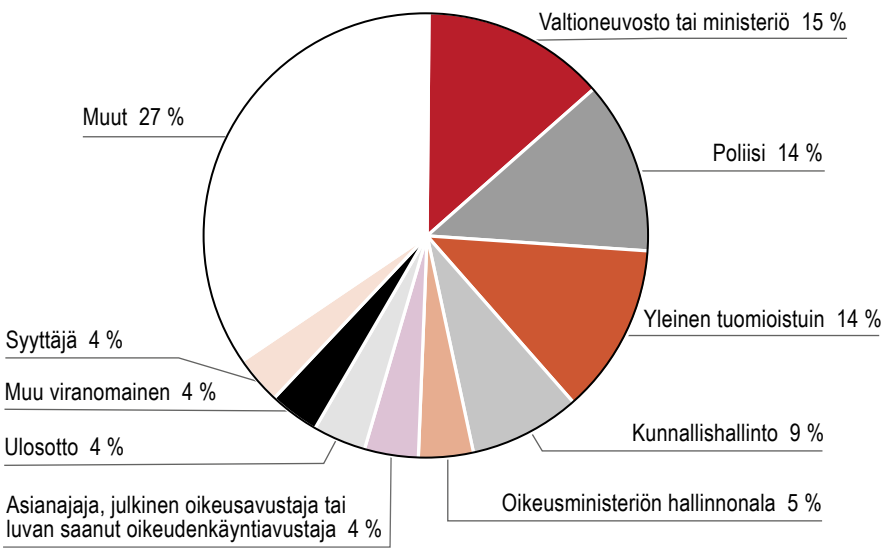
2 Kanteluasioiden yleistilasto, joka sisältää tiedot kaikista oikeuskanslerinvirastossa vireille tulleista kanteluista ja niiden käsittelystä.

3 Nämä ovat mielipidekirjoituksia, tiedoksi tulleita kirjoituksia tai jo ratkaistua asiaa koskevia toistuvia jatkokirjoituksia. Näistä asioista tehdään kirjaamisen jälkeen heti arviointi käsittelytarpeesta, jonka jälkeen ne päätetään ilman jatkotoimenpiteitä.

4 Asia jaetaan esittelijän valmisteltavaksi ja esiteltäväksi ratkaisijalle (oikeuskansleri, apulaisoikeuskansleri tai apulaisoikeuskanslerin sijainen).

- valtiovarainministeriön hallinnonala 43
- kunnallishallinto 116
- verotus 22
- opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala 35
- maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala 25
- liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala 26
- työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala 18
- työviranomainen 19
- sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala 28
- sosiaalihuolto ja –vakuutus 49
- terveydenhuolto 46
- ympäristöministeriön hallinnonala 1
- ympäristöviranomainen 16
- muu viranomainen tai julkista tehtävää hoitava 52
- muu asia 59

Tarkempaan laillisuusvalvonnalliseen arviointiin otetut kantelut, suurimmat kohderyhmät, %

Ratkaistut kantelut	**1 734**
Esittelystä ratkaistut kantelut[5]	**1 334**

Selvittämistoimia edellyttäneet kantelut

Toimenpiteet	**149**
• syyte	1
• huomautus	7
• käsitys	127
• ehdotus oikeussääntöjen kehittämiseksi	4
• muu toimenpide	10
Ei toimenpiteitä	**694**
• virheellinen menettely, ei aihetta toimenpiteisiin	3
• virheellistä menettelyä ei todettu	691
Yhteensä	843

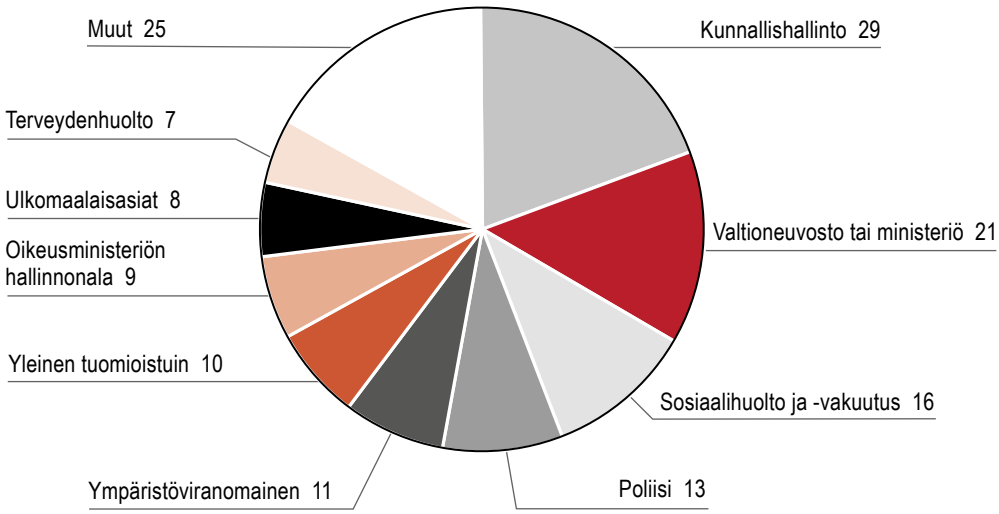
Kantelut, jotka eivät antaneet aihetta selvittämistoimiin

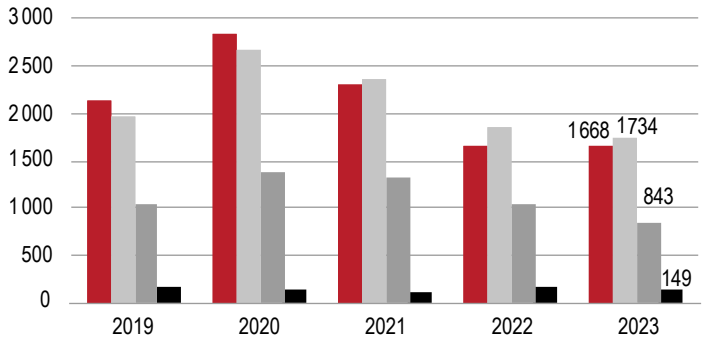
• siirto eduskunnan oikeusasiamiehelle	33
• siirto Suomen Asianajajaliittoon (valvontalautakunta)	7
• siirto toimivaltaiselle viranomaiselle	36
• oli vireillä toimivaltaisessa viranomaisessa tai muutoksenhakumahdollisuus	152
• ei kuulunut oikeuskanslerin toimivaltaan	137
• koski yli kaksi vuotta vanhaa asiaa	43
• oli niin yksilöimätön, ettei sitä voitu tutkia	87
• raukesi muulla perusteella	121
• käsittely päätettiin (ad acta)	64
Yhteensä	680

5 Oikeuskanslerin, apulaisoikeuskanslerin tai apulaisoikeuskanslerin sijaisen ratkaisemat, esittelijän esittelemät kanteluasiat, jotka on otettu tarkempaan laillisuusvalvonnalliseen arviointiin.

Yksi kanteluratkaisu voi tilastoitua useaksi toimenpiteeksi tai asian käsittelyn päättämisperusteeksi ja toisaalta useampi tilastoitu toimenpide tai päättämisperuste aiheutua yhdestä ratkaisusta, jolla on ratkaistu samanaikaisesti useita kanteluita.

Seuraamuksiin johtaneet kantelut, suurimmat kohderyhmät, kpl

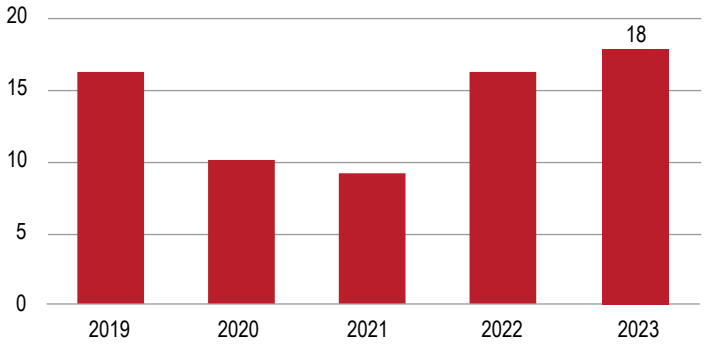
= saapuneet kantelut

= ratkaistut kanteluasiat

= selvittämistoimia edellyttäneet kanteluasiat

= kanteluasioissa tehdyt seuraamusratkaisut

(kanteluasioita koskevat luvut sisältävät myös tasavallan presidenttiä ja valtioneuvostoa sekä asianajajia, julkisia oikeusavustajia ja luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia koskevat kantelut)

= seuraamusratkaisujen osuus kaikista selvittämistoimia edellyttäneistä kanteluasioista (%)

Tuomarien virkarikosasiat

Vireille tulleet asiat	**72**
Ilmoitukset oikeuskanslerille	
• hovioikeuksilta	20
• poliisilta	51
• syyttäjältä	1
Ratkaistut asiat	**66**
Toimenpiteet	**20**
• syyte	1
• huomautus	11
• käsitys	8
Siirto eduskunnan oikeusasiamiehelle	1
Ei aihetta toimenpiteeseen	49

Syyttäjien virkarikosasiat

Vireille tulleet asiat	**16**
Ilmoitukset oikeuskanslerille poliisilta	16
Ratkaistut asiat	**14**
Siirto eduskunnan oikeusasiamiehelle	1
Ei aihetta toimenpiteeseen	13

Rangaistustuomioiden tarkastaminen

Tarkastetut tuomiot	4 046
Tarkastuksen perusteella vireille pannut asiat	85
Hakemukset korkeimmalle oikeudelle tuomion purkamiseksi	12
Ratkaistut asiat	**94**
Toimenpiteet	89
• syyte	1
• huomautus	14
• käsitys	73
• muu toimenpide	1
Ei aihetta toimenpiteeseen	9

Omat aloitteet ja laillisuusvalvontakäynnit

Vireille tulleet omat aloitteet **24**

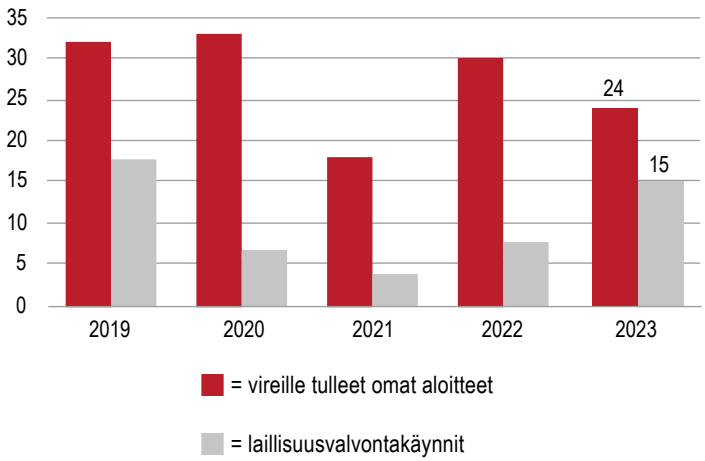
Ratkaistut omat aloitteet **28**

Toimenpiteet

- huomautus 1
- käsitys 18
- ehdotus oikeussääntöjen kehittämiseksi 7
- muu toimenpide 5

Ei aihetta toimenpiteeseen 3

Laillisuusvalvontakäynnit **15**

Asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien sekä valvonta- ja oikeudenkäyntiavustajalautakuntien toiminnan valvonta

Vireille tulleet

- valvonta- ja palkkioriita-asiat 778
- muu valvonta (mm. oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätökset, Helsingin hovioikeuden lausumapyynnöt ja syyttäjien ilmoitukset) ... 206

Yhteensä 984

Ratkaistut

Toimenpiteet

- haettu muutosta 1
- ilmoitus Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivalle valvontalautakunnalle 12
- siirrettiin Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivalle valvontalautakunnalle tai oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle..... 4

Ei aihetta toimenpiteeseen (ad acta) 899

Yhteensä 916

Kaikki valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätökset tarkastetaan oikeuskanslerinvirastossa.

Kantelut

Tarkempaan laillisuusvalvonnalliseen arviointiin otetut kantelut

- asianajaja, julkinen oikeusavustaja, valvontalautakunta 56
- luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, valvontalautakunta, oikeudenkäyntiavustajalautakunta 3

Ratkaistut kantelut **65**

Selvittämistoimia edellyttäneet kantelut

Kantelut, joista ei aiheutunut toimenpidettä

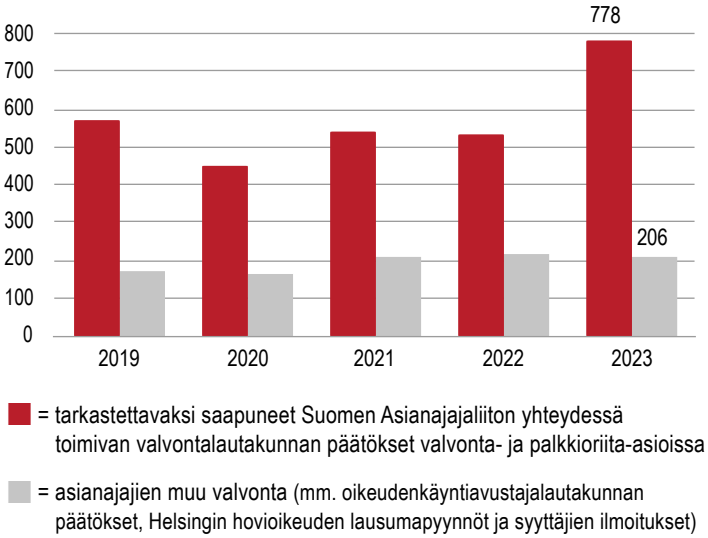
- virheellistä menettelyä ei todettu 25

Yhteensä 25

Kantelut, jotka eivät antaneet aihetta selvittämistoimiin

- oli vireillä valvontalautakunnassa tai toimivaltaisessa viranomaisessa tai muutoksenhakumahdollisuus 5
- siirrettiin Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivalle valvontalautakunnalle tai oikeudenkäyntiavustajalautakunnalle..... 7
- siirto eduskunnan oikeusasiamiehelle 3
- ei kuulunut oikeuskanslerin toimivaltaan 11
- koski yli kaksi vuotta vanhaa asiaa 1
- oli niin yksilöimätön, ettei sitä voitu tutkia..... 5
- raukesi muulla perusteella 4
- käsittely päätettiin (ad acta)..... 4

Yhteensä 40

Ilmoittajansuojelun keskitetty ulkoinen ilmoituskanava

Saapuneet ilmoitukset	66
Toimivaltaiselle viranomaiselle siirretyt ilmoitukset	14
Siirtämättä jätetyt ilmoitukset (eivät kuuluneet lain soveltamisalaan)	51
Oikeuskanslerinviraston omaan käsittelyyn toimivaltaisena viranomaisena otetut ilmoitukset	1

Työtilanne

Vuonna 2023 vireille tulleet asiat

Kanteluasiat	1 668
Muut laillisuusvalvonta-asiat	1 232
Yhteensä	2 900
Vuonna 2023 ratkaistut asiat	2 887

Vuoden 2023 lopussa vireillä olleet asiat

Vuonna 2020 tulleita kanteluasioita	18
Vuonna 2020 tulleita muita laillisuusvalvonta-asioita	8
Vuonna 2021 tulleita kanteluasioista	16
Vuonna 2021 tulleita muita laillisuusvalvonta-asioita	5
Vuonna 2022 tulleita kanteluasioita	59
Vuonna 2022 tulleita muita laillisuusvalvonta-asioita	24
Vuonna 2023 tulleita kantelu- ja muita laillisuusvalvonta-asioita	594
Yhteensä	724

Vuoden 2023 lopussa oli vireillä 724 asiaa, joista 93 kanteluasiaa oli ollut vireillä yli yhden vuoden.

